

Kiểm soát nhiễm khuẩn trong CSSD: hướng đến chuẩn JCI

ThS.BS. Huỳnh Minh Tuấn
Khoa Kiểm soát nhiễm khuẩn
Bệnh viện Đại Học Y Dược TP. Hồ Chí Minh
Cell/Viber/WhatsApp: +84 90 934 9918
Email: huynh.tuan@umc.edu.vn
Skype: hmtuanvn

1. Vai trò lãnh đạo

- Thiết lập tầng nấc chất lượng
- Định hướng
- Tạo văn hóa
- “Lãnh đạo” gồm:
 - Nhà quản lý CSSD
 - Nhà quản lý liên quan:
 - Cung cấp dịch vụ
 - Nhận hỗ trợ
 - Nhà quản lý bệnh viện

Dẫn nhập

- Vấn đề tái xử lý để sử dụng lại dụng cụ y tế hiện nay:
 - Rất phổ biến
 - Dụng cụ được phép sử dụng nhiều lần
 - Cả dụng cụ chỉ sử dụng một lần
- Tác nhân gây bệnh lây nhiễm:
 - Mới nổi
 - Tái nổi
- → nhu cầu cần thiết có Hướng Dẫn đầy đủ, khoa học, và cập nhật (JCI = Joint Commission International)

Cần nhớ!

- Sự hiện hữu của:
 - một máy tiệt khuẩn hiện đại
- không hề mang ý nghĩa là đơn vị đó có thể thực hiện hoạt động tái xử lý an toàn và hiệu quả

Nội dung

1. Vai trò lãnh đạo
2. Thiết kế hạ tầng – dòng lưu chuyển công việc
3. Phân tích nguy cơ lây nhiễm – cơ sở của quá trình tái xử lý dụng cụ
4. Chính sách – quy trình
5. Kiến thức – kỹ năng của nhân viên CSSD
6. Trang phục nhân viên CSSD
7. Thực hành tốt nhất quy trình tái xử lý

Những vấn đề lãnh đạo phải quan tâm

1. Môi trường công việc:
 - Cứng: hạ tầng, thiết bị, vật tư
 - Mềm:
2. Chính sách và quy trình
3. Nhân sự: tuyển chọn, đánh giá
4. Đào tạo: định hướng và liên tục
5. Quản lý chất lượng
6. Cải tiến thực hành
7. Quy trình thống nhất đánh giá thiết bị/dụng cụ hiện có cũng như là kế hoạch mua sắm mới
8. Quan hệ tương tác giữa CSSD và các bộ phận liên quan

2. Thiết kế hạ tầng – dòng lưu chuyển công việc

- Thiết kế chức năng thích hợp của không gian vật lý
 - dễ dàng cho nhân viên thực hành các quy trình theo một thứ tự đúng mà không sót bước nào và nhờ vậy giảm thiểu nguy cơ lây nhiễm chéo
- Không gian vật lý phải đủ rộng và được xây dựng theo các tiêu chuẩn
 - dễ dàng cho nhân viên và thiết bị được bảo vệ an toàn trong suốt quá trình khử nhiễm
 - dụng cụ di chuyển một chiều từ dơ đến sạch

Phân loại dụng cụ để xử lý dựa trên nguy cơ nhiễm khuẩn*				
Mức độ	Nguy cơ nhiễm khuẩn	Mô tả	Ví dụ về loại dụng cụ	Phương pháp tái xử lý
Thiết yếu	Cao	Các vật dụng tiếp xúc, xâm nhập mô, khoang cơ thể vô khuẩn, hệ mạch máu	Dụng cụ phẫu thuật, dụng cụ nha khoa, bề mặt trong của thiết bị lọc máu, sonde tiểu, kèm sinh thiết, các vật liệu cấy ghép, kim	Tiệt khuẩn
Bán thiết yếu	Trung bình	Các vật dụng tiếp xúc với màng niêm mạc hoặc da lành	Các thiết bị đường thở, gậy mê, ống nội soi, lưới đèn nội khí quản, đầu dò đo áp lực qua ngà thực quản, đầu dò siêu âm qua ngà âm đạo, mỏ vịt	Tối thiểu: khử khuẩn mức độ cao (tiệt khuẩn trong vài trường hợp)
Không thiết yếu	Thấp	Các vật dụng tiếp xúc với da lành	Các vật dụng chăm sóc bệnh nhân: bông gòn, băng quấn máy đo huyết áp, nạng, lồng ấp, máy tính Các bề mặt môi trường: tay vịn giường, bàn cạnh giường, các vật dụng nội thất, sàn nhà	Khử khuẩn mức độ trung bình và thấp*

* cần phải tuân thủ theo hướng dẫn sử dụng của nhà sản xuất trong làm sạch và khử khuẩn

Tối thiểu phải có bốn khu vực chức năng sau

- Tiếp nhận, làm sạch, và khử nhiễm
- Kiểm tra, chuẩn bị, và đóng gói
- Tiệt khuẩn
- Lưu trữ
- Ngăn cách:
 - Hàng rào vật lý
 - Bảng hiệu

4. Chính sách – quy trình

- Chính sách, quy trình CSSD:
 - sẵn có trong khu vực làm việc, dễ dàng tiếp cận
 - chuẩn mực khoa học hiện hành về làm sạch, khử khuẩn, và tiệt khuẩn
 - hướng dẫn của nhà sản xuất
 - thực hành tốt về kiểm soát và phòng ngừa nhiễm khuẩn
 - Mô hình CSSD phân tán hóa: tuân thủ cùng một chính sách/quy trình
 - xem xét lại ít nhất một lần mỗi năm

3. Phân tích nguy cơ lây nhiễm – cơ sở của quá trình tái xử lý

- Phương cách tiếp cận thường nhất với khử khuẩn và tiệt khuẩn được trình bày bởi Spaulding cách đây hơn 30 năm, và hiện vẫn còn được áp dụng với vài ngoại lệ mới được bổ sung gần đây

Nội dung chính sách/quy trình

- Tiêu chuẩn nhân viên, đào tạo và năng lực
- Thực hành kiểm soát, phòng ngừa nhiễm khuẩn, vận chuyển các dụng cụ bẩn/sử dụng PPE
- Lấy, duy trì lưu trữ tài liệu hướng dẫn sử dụng của nhà sản xuất
- Chọn lựa và sử dụng các sản phẩm làm sạch và khử khuẩn
- Kiểm soát chất lượng và duy trì môi trường và thiết bị có liên quan đến CSSD
- Tái xử lý cho mỗi loại dụng cụ, gồm làm sạch, khử khuẩn, khử nhiễm, đóng gói, tiêu chuẩn thông quan, và hạn sử dụng
- Dán nhãn, vận chuyển, lưu trữ, cầm nắm, thời gian lưu kệ, và quay vòng sử dụng các dụng cụ được tái xử lý

Nội dung (tt)

- Các thực hành lưu trữ hồ sơ và báo cáo nhằm đảm bảo khả năng truy xuất nguồn gốc tất cả các dụng cụ được tiết khuẩn và khử khuẩn mức độ cao từ người sử dụng đầu đến người sử dụng kế tiếp
- Các tiêu chuẩn để sửa chữa bảo trì hay loại bỏ một dụng cụ hoặc thiết bị
- Các xử lý tình huống khẩn cấp, gồm thất bại dụng cụ hay thất bại thiết bị
- Giao, vận chuyển, nhận, cầm nắm, và xử lý các dụng cụ/thiết bị y khoa, vận chuyển, chia sẻ dùng chung
- Thu hồi dụng cụ đã tái xử lý
- Kiểm soát chất lượng các quy trình CSSD và cải tiến quy trình
- Báo cáo vấn đề (ví dụ, gói hàng tiết khuẩn còn ướt, phát hiện vi sinh vật trên bề mặt) bởi người sử dụng cuối
- Duy trì, lưu giữ các tài liệu tiết khuẩn

Chủ đề huấn luyện

- Kiểm soát và phòng ngừa nhiễm khuẩn, gồm: quá trình vi sinh, lây truyền bệnh, chuỗi nhiễm khuẩn, phòng ngừa chuẩn/đường lây truyền
- Nguyên lý làm sạch, khử khuẩn, tiết khuẩn
- Quá trình xử lý nhiễm bẩn dụng cụ, gồm: phân loại, tháo/lắp; lựa chọn, sử dụng hóa chất; phương pháp làm sạch bằng tay/bằng máy
- Cầm nắm và khử nhiễm các dụng cụ nhiễm prion
- Kiểm tra, chuẩn bị, đóng gói dụng cụ
- Vận hành thiết bị
- Các quá trình/quy trình tiết khuẩn
- Quản lý lưu trữ/kiểm kê
- An toàn công việc/sử dụng PPE
- Kiểm soát chất lượng quá trình
- Cầm nắm pha chế an toàn hóa chất khử khuẩn mức độ cao, đảm bảo chất lượng của các sản phẩm này
- Làm sạch, khử khuẩn ống nội soi, gồm tái xử lý các phụ kiện/valve
- Sử dụng hóa chất khử khuẩn mức độ thấp/trung bình, gồm: cách thức pha loãng, thời gian lưu (sau khi pha), lưu trữ, tương thích với vật liệu, sử dụng/loại bỏ an toàn
- Cách đọc hướng dẫn sử dụng của nhà sản xuất

Mẫu chính sách/quy trình

Mẫu format chính sách & quy trình	Mẫu chính sách & quy trình sử dụng Format (bên cạnh)
Tên bệnh viện Tên chính sách và quy trình Ngày phát hành: Ngày cập nhật: Ngày hết hạn: Mục đích: Tại sao cần thiết có tài liệu này? Phạm vi áp dụng: Liệt kê danh sách từ có nhân viên phải tuân thủ chính sách này Chức năng: Đầu mối: Đầu mối của hướng dẫn này được một để hoàn thành nhiệm vụ Tham khảo (nếu có): chính sách khác của bệnh viện; Liệt kê ở đây danh sách các chính sách khác của bệnh viện và thể hiện sự liên quan giữa chúng Tham khảo: Liệt kê ở đây các tài liệu khác trong nội bộ dùng để viết chính sách và quy trình Phiên bản: Liệt kê ở đây các tài liệu khác và tài liệu khác mà có liên quan đến việc phát triển chính sách và Quy trình. Nếu khác với tài liệu khác chính sách phải có một tài liệu phát triển Chức năng: Chỉ rõ các nhân viên nào có trách nhiệm tuân thủ và thực hiện	Bệnh viện ABC Định và CSSD Khai thác tập tài liệu này được thực hiện đúng Ngày phát hành: 01/2010 Ngày cập nhật: 01/2011 Ngày hết hạn: 01/2012 Mục đích: Cung cấp quy trình trong bệnh viện và khu vực và sử dụng các tập tài liệu này được thực hiện đúng Phạm vi áp dụng: Tất cả nhân viên phòng mổ và CSSD Chức năng: - Quy trình của tập tài liệu này phải được cập nhật một lần và có được để nhân viên được huấn luyện tập tài liệu này được thực hiện đúng - Hệ thống của tập tài liệu này được thực hiện đúng các quy trình của bệnh viện để được thực hiện đúng - Hệ thống của tập tài liệu này được thực hiện đúng các quy trình của bệnh viện để được thực hiện đúng - Hệ thống của tập tài liệu này được thực hiện đúng các quy trình của bệnh viện để được thực hiện đúng - Hệ thống của tập tài liệu này được thực hiện đúng các quy trình của bệnh viện để được thực hiện đúng - Hệ thống của tập tài liệu này được thực hiện đúng các quy trình của bệnh viện để được thực hiện đúng - Hệ thống của tập tài liệu này được thực hiện đúng các quy trình của bệnh viện để được thực hiện đúng - Hệ thống của tập tài liệu này được thực hiện đúng các quy trình của bệnh viện để được thực hiện đúng - Hệ thống của tập tài liệu này được thực hiện đúng các quy trình của bệnh viện để được thực hiện đúng - Hệ thống của tập tài liệu này được thực hiện đúng các quy trình của bệnh viện để được thực hiện đúng

Cách thức – Tần suất

- Chỉ huấn luyện không thôi thì không được xem là đồng nghĩa với có năng lực
- Đánh giá năng lực nhân viên = Chứng chỉ/Chứng nhận
- Quá trình liên tục:
 - ít nhất mỗi năm một lần
 - vật dụng hoặc thiết bị mới mua/mượn
 - chính sách và quy trình mới được áp dụng

5. Kiến thức – kỹ năng của nhân viên CSSD

- Cấp độ nhân viên:
 - Quản lý: có thể nhiều cấp độ
 - Nhân viên xử lý (chuyên viên CSSD)

Lợi ích của Giấy Chứng Nhận/Chứng Chỉ

- Chỉ rõ tính chuyên nghiệp
- Gia tăng tính tin cậy như là chuyên gia
- Cải thiện chất lượng thông qua đào tạo ban đầu và đào tạo liên tục
- Đảm bảo một chuẩn mực năng lực tối thiểu/Đòi hỏi các kiến thức cơ bản cần phải vượt qua
- Khuyến khích học tập liên tục/Đòi hỏi đào tạo liên tục
- Minh họa năng lực cốt lõi

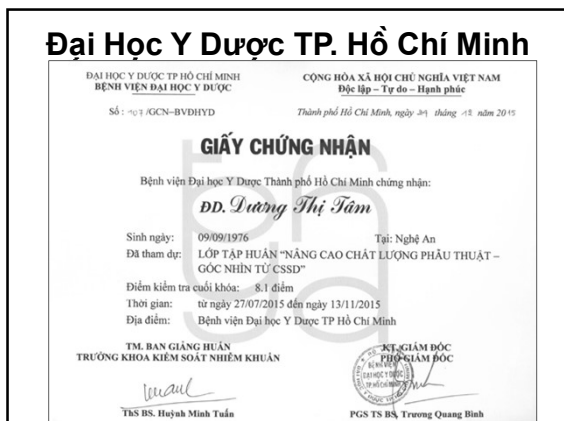

6. Trang phục nhân viên CSSD

- Loại trang phục, kể cả PPE: cụ thể, rõ ràng
- Huấn luyện sử dụng
- Bắt buộc thực hiện và giám sát thực hiện

Ví dụ: mẫu trang phục và PPE của nhân viên khu vực khử nhiễm

7. Thực hành tốt nhất quy trình tái xử lý

- Thực hành tốt nhất quy trình tái xử lý dụng cụ thiết yếu
 - “Pre-cleaning” – xả nước
 - Làm sạch: bằng tay/bằng máy – xả nước – tra dầu
 - Kiểm tra dụng cụ
 - Đóng gói
 - Dán nhãn – số hiệu kiểm soát mẻ
 - Giám sát quá trình tiệt khuẩn
 - Chỉ thị hóa học
 - Chỉ thị sinh học
 - Thông số vật lý của máy và toàn bộ quá trình
 - Tiệt khuẩn
 - Chất lò
 - Vận hành
 - Các tiêu chuẩn thông quan dụng cụ đã tiệt khuẩn
 - Thu hồi dụng cụ đã tiệt khuẩn

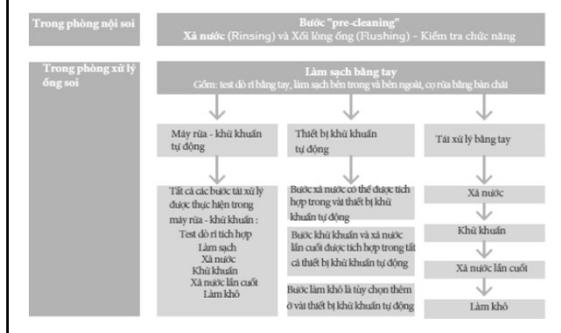
Các bước thực hành tái xử lý dụng cụ bán thiết yếu

- Bước “pre-cleaning”
- Thử nghiệm dò rỉ (áp dụng cho ống nội soi mềm)
- Làm sạch bằng tay
- Xả nước sau khi làm sạch
- Khử khuẩn mức độ cao (bằng tay hoặc bằng máy)
- Xả nước lần cuối
- Làm khô
- Kiểm tra cẩn thận để phát hiện các tổn thương hoặc hư hỏng của ống soi
- Sửa chữa
- Lưu trữ

Cần nhớ!

- Sự hiện hữu của:
 - một loại hóa chất sát khuẩn
 - một máy tiệt khuẩn hiện đại
 - một máy xử lý tự động
- không hề mang ý nghĩa là đơn vị đó có thể thực hiện hoạt động tái xử lý an toàn và hiệu quả
- nếu không có:
 - nhân viên đủ năng lực
 - các quy trình chuẩn
 - quy trình kiểm soát chất lượng.
 - các vật tư sử dụng một lần
 - các thiết bị hỗ trợ

Ví dụ: Xử lý ống nội soi mềm

**Chân thành cảm ơn
Quý Đồng Nghiệp**

Tóm tắt

Hoạt động tái xử lý dụng cụ y tế trong CSSD cần:

- Vai trò lãnh đạo
- Môi trường cứng/mềm
- Cơ sở khoa học
- Chính sách/quy trình
- Nhân viên năng lực
- Thực hành tốt nhất
- Quan hệ tương tác
- → giảm thiểu sai lệch trong thực hành làm sạch, khử khuẩn, và tiệt khuẩn → giảm thiểu nguy cơ lây nhiễm cho bệnh nhân và cho nhân viên từ việc xử lý dụng cụ và thiết bị không đúng